

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/41/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814208912
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8814208912.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana, v právnej veci žalobcu Ľ. A., V. XX.XX.XXXX, P. N. XX/X, L. V. B., proti žalovaným 1./D. X., X/ D. L., V. XX.XX.XXXX, N. P. K. XXXX/XX, X., zastúpené JUDr. Martinou Fabianovou, advokátkou so sídlom v Hencoviach, Hencovská 2043, o zaplatenie 1.300,- eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou z 27.02.2020, č. k. 9C/126/2014 - 87 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovaným v1. a 2. rade spoločne a nerozdielne trovy konania v rozsahu 100 %.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobca svoj nárok na zaplatenie peňažnej sumy odvodzoval od dvoch zmlúv o pôžičke, ktoré uzatvoril so žalovanými dňa 23.09.2009 a 06.07.2010. Žalované potvrdili uzatvorenie zmluvy o pôžičke z 23.09.2009, avšak pokiaľ ide o sumu 500,- eur, nie 700,- eur s tým, že ďalšiu pôžičku od žalobcu nečerpali. Žalobca predložil originál výdavkového dokladu podpísaného žalovanými z 23.09.2009 na sumu 700,- eur a zo 06.07.2010 na sumu 800,- eur. Podľa žalovaných od žalobcu reálne prevzali len sumu 500,- eur a túto čiastku žalobcovi postupne splatili. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca ako podnikateľ, ktorý má v predmete podnikania uvedené poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, je oprávnený tieto úvery aj poskytovať. V tejto veci však žalobca nevystupoval ako podnikateľ, všetky listiny vystavil na svoje meno priezvisko s uvedením miesta bydliska, nie s označením obchodného mena, miesta podnikania a IČO-a, ako to vyplýva zo živnostenského registra. Súd prvej inštancie posúdil nárok žalobcu podľa § 39 OZ a žalobu zamietol, nakoľko mal za preukázané, že opakovaným poskytovaním finančných prostriedkov - pôžičiek obchádza zákona, napr. živnostenský zákon, či zákon o dani z príjmu. Žalobca mimo živnostenského oprávnenia uzavrel so žalovanými viaceré zmlúv o pôžičke - minimálne päť. Takýmto konaním obchádza zákon, keďže napriek živnostenskému oprávneniu toto nevyužíva, ale cez tieto pôžičky získava profit, napr. úroky, zmluvnú pokutu a pod. Zdôraznil, že zmluva o pôžičke by mala byť uzatvorená ako zmluva príležitostná a nemá slúžiť na podnikanie veriteľa. Žalobca má živnostenské oprávnenie na poskytovanie úverov a nič mu nebráni, aby úvery poskytoval na základe vykonávanej živnosti. Súd prvej inštancie zdôraznil, že profit získaný z poskytnutej pôžičky, napr. vo forme dohodnutých úrokov, je príjem zdaniteľný a podlieha dani z príjmu. Poskytovanie viacerých pôžičiek mimo živnostenského oprávnenia so ziskom, je obchádzaním aj daňových predpisov. So zreteľom na tieto dôvody žalobu ako nedôvodnú zamietol a o trovách strán rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Poukazuje na uzatvorené zmluvy o pôžičke so žalovanými v 1. a 2. rade a podľa jeho názoru niet pochyb, že fyzicky peniaze žalované prevzali, uvedenú skutočnosť vlastnoručne podpísali a čiastočne aj vrátili napriek tomu, že nemajú vedomosť o tom, že zmluvu o pôžičke zo 06.07.2010 podpísali. Žalované uznali dlh voči veriteľovi, vedeli o ňom a prišli ho aj čiastočne zaplatiť. Keďže nedošlo k celkovej úhrade pôžičky, dňa 15.04.2013 doručil žalovaným opäť predsúdnou upomienku a rozhodol sa následne riešiť túto vec súdnou cestou. Žalované vedeli o svojom dlhu a dobrovoľným čiastočným plnením dlh aj uznali. Nesúhlasí s tým, aby uvedené zmluvy o pôžičke boli posudzované ako zmluvy spotrebiteľské a jeho nárok nie je premlčaný. Zdôrazňuje, že peniaze výlučne požičal ako fyzická osoba, keďže žalované nemali žiaden majetok na zabezpečenie pohľadávky vo výške 1.500,- eur. Žiadal v konaní priznať len zvyšok istiny a zákonný úrok z omeškania a žiadne iné výhody od žalovaných nežiadal. Na základe týchto dôvodov navrhol žalobca podanému odvolaniu vyhovieť.

4. Žalované v 1. a 2. rade navrhli rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny.

5. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu opodstatnené nie je.

6. Súd prvej inštancie vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil a o veci následne správne rozhodol a svoje rozhodnutie vo veci náležite odôvodnil. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym postupom súdu prvej inštancie, to či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (do pozornosti Ústavný súd SR II. ÚS 78/05).

7. Odvolací súd zdôrazňuje najmä to, že v predmetnej veci nemožno spochybníť spotrebiteľský charakter zmlúv, ktoré boli uzatvorené medzi žalobcom a žalovanými v 1. a 2. rade, v dôsledku čoho je potrebné všetky právne vzťahy medzi stranami konania posúdiť aj v závislosti od ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, keďže nie je sporné, že žalobca opakovane požičiava finančné prostriedky fyzickým osobám, ktorým vzniká povinnosť zaplatiť okrem istiny aj úroky.

8. Žalobca v tomto konaní uplatňoval voči žalovaným v 1. a 2. rade nárok na vrátenie pôžičky, ktorý dokumentoval uznaním dlhu datovaným dňa 22.03.2011, ktorý je podpísaný žalovanými v 1. a 2. rade. V uznaní dlhu sa uvádza, že pohľadávka žalobcu vo výške 1.600,- eur vznikla na základe poskytnutých pôžičiek, žalované sa zaviazali vrátiť tento dlh žalobcovi do 30.04.2011 s tým, že v prípade porušenia povinnosti splatiť riadne a včas tento dlh, vzniká im povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,2 % denne za každý deň omeškania, a to odo dňa porušenia povinnosti až do riadneho splnenia dlhu. Pôžička vo výške 700,- eur podľa žalobcu bola poskytnutá dňa 23.09.2009 a žalované ju mali vrátiť do 23.12.2009 a pôžička vo výške 800,- eur bola poskytnutá 06.07.2010, k tejto pôžičke bol žiadaný 1,5 % mesačný úrok a vrátená mala byť žalovanými do 06.12.2010.

9. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

10. Právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom, nie je dovolený. Nedovolenosť je teda daná, ak obsah alebo účel právneho úkonu odporuje zákonu, obsah alebo účel právneho úkonu obchádza zákon, resp., ak sa právny úkon prieči dobrým mravom. Obchádzanie zákona predstavuje osobitnú situáciu, v ktorej právny úkon formálne zodpovedá zákonnej norme, avšak v konečnom dôsledku vznikajú (menia sa alebo zanikajú) práva a povinnosti, ktoré sú v rozpore s účelom a zmyslom zákona. Zákonom je pritom každá norma, ktorá v zmysle zákona č. 1/1993 Z. z. bola vyhlásená za zákon. Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku, ako napr. poctivosť, nezneužívanie

výkonu práv, nešikanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov a pod.

11. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona a hľadá sa naň ako keby nebol urobený. Táto neplatnosť nemôže byť zhojená dodatočným schválením a nemôže sa konvalidovať ani dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti (R 39/1998).

12. Medzi stranami konania nebolo sporné, že žalobca ako podnikateľ môže v súlade s predmetom svojho podnikania poskytovať úvery z vlastných zdrojov. V predmetnom spore však žalobca poskytol finančné prostriedky ako nepodnikateľ, ale ako fyzická osoba. Z rozhodovacej činnosti súdu je zrejmý takýto postup žalobcu, ktorý opakovane požičiava finančné prostriedky ďalším fyzickým osobám a v tejto súvislosti žiada zaplatiť okrem istiny aj ďalšie sankčné nároky, ako napr. v prejednávanej veci zmluvnú pokutu vo výške 0,2 % denne za každý deň omeškania (uznanie dlhu z 22.03. 2011), resp. 1,5 %-ný mesačný úrok z nesplatenej pôžičky (č. I. 27 spisu OS Vranov nad Topľou sp. zn. 13C/132/2014). Súd prvej inštancie v tejto súvislosti správne zdôraznil neprimeranú cenu poskytnutých pôžičiek v spojení s požadovaným úrokom z pôžičky, či zmluvnej pokuty, ako i celkové neštandardné okolnosti, ktoré sprevádzali tento vzťah medzi žalobcom a žalovanými, ktorým žalobca poskytoval opakované pôžičky s povinnosťou vrátiť finančné prostriedky v krátkom období s už spomínanými úrokmi a zmluvnými pokutami. Súd prvej inštancie správne akcentoval namietaným postupom žalobcu obchádzanie zákona, a to napr. živnostenského zákona, či zákona o dani z príjmu fyzických osôb. Všetky tieto okolnosti súd prvej inštancie správnym spôsobom vyhodnotil s dôsledkami absolútnej neplatnosti zmlúv o pôžičkách v zmysle predpokladov citovaného § 39 OZ, v dôsledku čoho sa žalobca v predmetnom konaní nemôže úspešne domáhať ich vrátenia.

13. Súd prvej inštancie tiež správne rozhodol o trovách konania strán sporu vzhľadom na výsledok konania o veci samej, preto so zreteľom na vyššie uvádzané dôvody odvolací súd rozsudok potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP.

14. O trovách tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovaným v tomto štádiu konania trovy nevznikli a ani nežiadali žiadne trovy odvolacieho konania priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).